

2016

Verksamhetsberättelse för Svenska fåravelsförbundet

Svenska Fåravelsförbundet (SF) Förvaltningsberättelse 2016

Svenska Fåravelsförbundet lägger sitt nittionionde verksamhetsår till handlingarna. Det har varit ett händelserikt år med många och utökade möjligheter för SF att påverka både direkt och indirekt genom vår närvaro i sammanhang där fårnäringsens framtid avgörs och beslutas. Fårnäringen har de senaste 10 åren flyttat fram sina positioner och är representerat i flera olika grupper och utskott. SF ser vikten av att fårnäringen är representerad och arbetar aktivt för att visa på fårnäringsens behov och möjligheter. I dag har Fårnäringen en given plats i de gröna näringarna.

För att effektivt fördela ansvar och enklare kunna följa upp och se resultat av insatser har styrelsen valt att under året börja arbeta genom utskott. Arbetet inom utskotten fokuserar på olika ämnesområden och varje ledamot har ansvar för sitt område, men sedan stöttar alla varandra i arbetet efter sin respektive förmåga och kompetens. De olika utskotten är "Marknad och näringspolitiskt arbete", "Avel och Djurhälsa", "Rovdjur", "Medlemsfrågor och Utbildning" samt "Ull och Skinn".

Nedan presenteras projekt/områden/aktiviteter som SF aktivt jobbat med under året.

HANDLINGSPLAN LAMM

SF ser att det finns mycket goda förutsättningar för att producera lammkött framgångsrikt enligt den svenska modellen. Därför har SF och övriga aktörer i branschen tillsammans med Svenska Köttföretagen, startat upp arbetet med att skapa Handlingsplan Lamm. Detsamma sker med intressenter för Nötköttproduktionen och grisproduktionen.

Arbetet genomförs i arbetsgrupper inom område marknad, export, produktion, stöd & regler, samt för fårnäringen även arbetsgruppen för ull- och skinn. Syftet med handlingsplanerna

Fårnäringen stiger fram!

är att öka svensk nöt-, gris och lammproduktion. I januari 2016 presenterades Handlingsplanerna, sedan dess har fler av åtgärderna genomförts. Totalt är 81 stycken åtgärder listade, och i nuläget är 23 % av åtgärderna genomförda, 49 % av åtgärderna är påbörjade och 28 % av åtgärderna är ännu inte påbörjade (mars-17).

LAMMLYFTET

Lammyftet är ett projekt rörande ät-kvalitet på lamm som initierats av Svenska Fåravelsförbundet.

Idag säljs svenskt lammkött i huvudsak som enbart just svenskt lammkött. Det innebär att djur av olika kön och ras och som har utfodrats med olika intensitet och har olika ålder vid slakt, i stor utsträckning säljs som samma produkt. Slaktkropparna har dessutom kylts och mörats på olika sätt, enligt det aktuella slakteriets rutiner. Ambitionen med projektet är att skapa underlag för uppnå ökad sortering av lammslaktkroppar. Detta är av största vikt för lammets värdeutveckling. Gemensam svensk standard för lamm- och fårköttskvalitet, kring vilken hela värdekedjan från producent till slutkund kan enas, skulle skapa nya möjligheter för det svenska lamm- och fårköttet. Det skulle ge en ökad möjlighet till profilering av produkter.

Med ovanstående för ögonen har en innovationsgrupp med bred kompetens bildats. Projektgruppen består bland andra av representanter från LRF, Svenskt Kött, Svenska Fåravelsförbundet, Lammproducenterna, Svenska Köttföretagen, forskare från SLU, slakteriföretag samt representanter för grossistföretag och restaurangbranschen. Dessa har under ledning av projektledare Helena Stenberg utformat en större projektmedelsansökan i EIP (European Innovation Program). I dagsläget finns ett positivt förhandsbesked om projektmedel om 3 miljoner kr, men formellt beslut har ännu inte inkommit från SJV.

REMISSER

SF fungerar som remissinstans, och under 2016 har SF svarat på remisser inom skilda områden. Detta arbete tar tid, men är avgörande för SFs möjlighet att påverka innan lagförslag och rekommendationer tas till beslut.

Många remisser har behandlats under året, vissa har tagit mer kraft än andra. Exempel på remisser som besvarats:

- Fem rovdjursremisser Jordbruksverket – Nya EU-stöd ersättningar
- Remiss angående ersättning vid VTEC-smitta
- LRFs omorganisation

Remissvar

Att svara på remisser är en inte obetydlig del av det arbete som SF:s styrelse ligger ner.

Från och med 2013 publiceras remissvar och yttranden som vi lämnar här.

Remiss gällande ny föreskrift avseende statistisk undersökning av djurinnehav Dnr 3.10.16_56917

Datum: 2017-04-12
Remiss: Jordbruksverket
Svar: Svenska Fåravelsförbundet

Remissvar »

Remiss angående Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2013:41) om skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård (saknr D 8)

Kap. 5, 2 § punkt 8: Undantag för uttag av embryon på får och get

Datum: 2017-03-08
Remiss: Jordbruksverket
Svar: Svenska Fåravelsförbundet

Remissvar »

På www.faravelsforbundet.com finns alla remissyttranden att ta del av.

ROVDJUR

SF har under året svarat på fem remisser angående rovdjuren och dess påverkan. Förbundet har kontinuerlig kontakt med Naturvårdsverket och ansvariga politiker.

I Maj 2016 träffade SF landsbygdsminister Sven-Erik Bucht på Gotland för att bland annat diskutera rovdjursfrågan.

Årets vargjakt genomfördes som planerat. Ett positivt beslut från regeringen är att endast en domstol i landet ska hantera överklaganden. Från Högsta domstolen kom en enhällig prejudicerande dom som slog fast att det var fel att ställa in 2016 års vargjakt. Påstötningar har skett och sker angående de neddragna ersättningarna från viltskademedlen, full ersättning krävs. SF finns representerade i Brukarrådet på Grimsö och i De fem stora.

GÅRD&DJURHÄLSAN (G&D)

SF är delägare i Gård&Djurhälsan och innehar även en styrelseplats, under året har SF initierat en rådgivningssatsning inom G&D som nu anställer produktionsrådgivare för att möta kundernas krav och förväntningar på rådgivning.

SF har i form av aktieägare erhållit aktieutdelning från G&D.

SF innehar 1 % av aktierna vilket gav en utdelning om 40 000 kronor år 2016.

Gård&Djurhälsan

FRISKA DJUR GER VÄLMÅENDE GÅRDAR

SVENSKT KÖTT

SF har aktivt medverkat till den nya märkningen "Kött från Sverige" och att Svenskt Kött numer är ett rent kommunikationsbolag vars uppgift är att marknadsföra svenskt kött och svenska produkter.

PROJEKT FÖR FÅRNÄRINGEN

SF har i samverkan med branschen, främst Svenska Köttföretagen och LRF Kött varit med och beslutat om anslagsmedel och satsningar till fårnäringen. SF satt med i beslutsgruppen för LRFs utlysning av 1 miljon kronor till projekt speciellt riktat mot fårnäringen.

De projekt som godkänns för finansiering ska ge konkret nytta till lammproducenter som vill utveckla sitt företagande och hålla sig uppdaterade om ekonomi och priser.

Fem av tio projekt som finansieras genom medel ur LRF Kött miljonen rör får och lammproduktion.

Skinn- och Ullkunskap – ska lyfta kunskapsnivån om fåren, skinnen och ullen i korta filmklipp som kan delas via sociala medier men också i längre filmer som kan ge djupdykningar i ämnet. Projektägare är Svenska Fåravelsförbundet.

Seminstation för får – ska via driftsbidrag ta fram en långsiktig plan för seminstationen. Projektägare är Svenska Fåravelsförbundet

Mer klöver till fårnäringen

Gräsmanagement – ska genomföra en informationsträff med internationell kompetens. Projektägare är Lammproducenterna

Rätt lamm i korsningsproduktion – ska ta fram guide, Youtube film och checklista för Rätt lamm i korsningsproduktion. Projektägare är HS Jönköping

Statistikplattform – ska ta fram en statistikplattform på lrf.se/kott som löpande uppdateras och visar aktuell statistik för nöt- gris- och lammbranschen. Projektägare är LRF Kött.

SF har även deltagit i beslutsgruppen för utlysning av anslag från branschmedel, finansierade av pengar från slaktavräkningar. Ca 250 000 kr för lammproduktionen.

SCRAPIE OCH KADAVER

Det svenska kontrollprogrammet för den allvarliga fårsjukdomen scrapie har nått sitt mål. Sverige har högsta EU-status, försumbar risk, vilket innebär att det är osannolikt att sjukdomen finns i landet. Djurägarna får alltså från årsskiftet 2016/2017 själv betala en större del av kostnaderna för kadaverhanteringen. En viss subventionering kvarstår från SJV då de betalar för hämtning av och provtagning på ca 20% av fårkadavren.

SF har förhandlat med Lantbrukstjänst om att se över sin prissättning, så att fårnäringen ska få en mer relevant prissättning. Förhandlingarna gav resultat så till vida att kostnaden sänktes med någon hundralapp. SF fortsätter att bevaka frågan och har regelbunden dialog med Lantbrukstjänst och SJV kring kadaverhantering och upprätthållande av scrapiestatus.

ULL

Det händer mycket med ull nu. SF har närvaro i en mängd ull-relaterade sammanhang genom styrelseledamot Anna Heden-dal. Anna har aktivt arbetat för ull och varit delaktig i många föreläsningar och event under året. Nedan beskrivs kortfattat ett antal insatser för att öka ullens värde som SF är delaktig i genom Annas arbete.

Ullen är den mest miljövänliga fibern näst efter den återvunna fibern. Textilindustrin sjösatte under året projektet "Responsible wool standards" som visar vilken ull som påverkar människor, djur och klimat minst.

Hållbart brukande i fokus och bl.a. Filippa Ks hållbarhetschef har varit aktiv, Anna har bloggat om ull på Filippa Ks hemsida.

Ull- En värdefull resurs

Ull SM arrangerades i Dala-Floda för tredje året med god uppslutning.

Branschträff med inriktning på ull har hållits två gånger under år 2016.

Ullstyrkan inom Hemslöjdskonsulenterna kallade till möte om ull, många diskussioner och det konstaterades att ett branschöverskridande råd bör bildas för att göra mera industriella satsningar som t.ex ull i isoleringsmaterial.

ULL (FORTS...)

Projektet "Jubileumsull" – uppdrag till landets fårägare att bidra med decimeterstora ull-rutor av svensk ull för att färdigställa ett konstverk till SF 100-års Jubileum. Konstverket skulle bestå av sammanfogade Ullrutor med känt ursprung och beskrivning av kedjan från gården till färdig produkt i valfri hantverksteknik.

Mästerslöjdare Lena Köster satte ihop konstverket som invigdes på Fårfesten i Kil.

Anna Hedendahl och Lena Köster framför Jubileumsullen.

Export av svensk ull uppgår i dagsläget till volymer om ca 280 ton, i första hand genom Ullcentrum på Öland och Toarps.

MÄSSOR OCH EVENT

SF deltar på olika mässor och event under året, dels för att träffa medlemmar och förhoppningsvis även kunna värva nya medlemmar, men även för att visa på fårnäringen och dess förtjänster.

Året 2016 har SF deltagit med monter vid Fårfesten i Kil i mars samt ELMIA i Jönköping i oktober, och representerat vid de baggauctioner som arrangerats i Linköping, Jönköping, Gotland och Mälardalen.

Livdjursauktionen i Linköping lockar besökare och spekulanter!

SEMINVERKSAMHETEN 2016

Under våren 2016 föddes de första lammen som ett resultat av SF:s återupptagna seminverksamhet. 23 besättningar deltog och 501 seminerade tackor producerade 282 levande födda lamm. Dräktighetsresultatet varierade kraftigt mellan besättningarna och det fanns mycket att lära av första årets resultat. Enbart baggar av Gotlandsfår erbjöds premiäråret.

Hösten 2016 togs 4 nya Gotlandsbaggar och en Dorperbagge in till seminstationen. Liksom första året lämnade alla baggar sperma och eftersom det fanns sperma i lager från föregående år kunde SF erbjuda hela 9 Gotlandsbaggar med mycket höga avelsvärden. Mest valda bagge 2015 var Kärrbo Yngvar och 2016 Erikshester Frej. Mest vald sammanlagt 2016/17 är Skinnarve Hector.

Inför 2017 års seminsäsong är nu förhoppningen att tillräckligt intresse ska finnas för att bredda utbudet av baggar till andra raser.

RIKSBEDÖMNING

Villig bagge lämnar sin dos!

I samband med årets Riksbedömningar testades nya anmälningsrutiner, utfallet utvärderades i efterhand, och synpunkter kom fram som förbättrar upplägget till kommande år. Riksbedömningen är en mönstring av avelsdjur som djurägaren önskar att SFs riksdomare ska titta lite extra på. Riksdomarna utbildas kontinuerligt för att vara så lika i sin bedömning som är möjligt. Femton tillfällen erbjöds genom hela landet för de som önskade få djur riksbedömda inom päls, ull och rya.

Totalt under år 2016 deltog 565 stycken bagglamm i av SF arrangerad riksbedömning, av dessa var 505 stycken Gotlandsfår, 45 st Leicester och 15 stycken Finull. Det innebar en minskning med 80 st bagglamm jämfört mot föregående år.

Riksbedömning av finullsbagge

ELITLAMM

Elitlamm rivstartade 2016 med fokus på den nya Djurvälferdsersättningen från Jordbruksverket. Djurvälferdsersättningen ställer krav på dokumentation och uppföljning, Elitlamm ska vara ett bra verktyg för detta.

Fakturerade Elitlammsanvändare under 2016 var 2 557 stycken.

Under 2016 påbörjade Gård & Djurhälsan, Elitlamm och Fåravelsförbundet arbetet med att skapa gemensam djurhälso- och uppföljningsplattform till framtidens får företag! Glädjande är att det är tre parter som går in i projektet med fullt engagemang. Gård & Djurhälsan med stor rådgivningskompetens på framförallt djurhälsofrågor, Elitlamm med Ulf & Britt Andreasson som förestår ett stort mått av datakompetens och framsynhet, samt Fåravelsförbundets representanter som företrädare för svenska lammuppfödarkåren.

SFs mål är att förmedla mer kunskap till producenten samt att förenkla uppföljningen av djurhälsa och produktionsekonomi. De bästa delarna från "gamla" Fårhälsoprogrammet plockas in i Elitlamm, med ambitionen att fler djurägare kan få användning av Elitlamm under hela fåråret. Elitlamm ska kunna peka ut starka och svaga sidor i besättningen. Inte bara när det gäller tillväxt, slaktresultat och annan produktionsuppföljning, utan även när det gäller hälsa och ekonomi.

Elitlamm blir ett uppföljningsprogram för framåtsyftande uppfödning, och information hämtad ur programmet ska kunna visa på trender och förändringar i besättningen över tid. SF har ett långsiktigt engagemang i Elitlamm, SFs resurser och erfarenheter i Elitlamm tillsammans med kompetens från Gård & Djurhälsan ger alla möjligheter att skapa de viktiga verktyg som möter behovet från alla fårägare och rådgivare.

DISTRIKTSFÖRENINGAR

SF bjöd in till ordförandekonferens i samband med Stämman på Gotland och senare genomfördes ytterligare en ordförandekonferens i Närke under hösten 2016. Då deltog tjugo representanter från distrikten och rasföreningarna. Enbart tre distrikt lämnade besked om förhinder, träffen innehöll bra diskussioner och givande utbyten.

SFs styrelseledamöter har deltagit med information och representation vid sammanlagt tio olika distriktsårsmöten under 2016.

SFS SPECIELLA PRIS 2016

Priset delades ut till Ulf Ekholm i samband med Stämman på Gotland.

FÅRSKÖTSEL

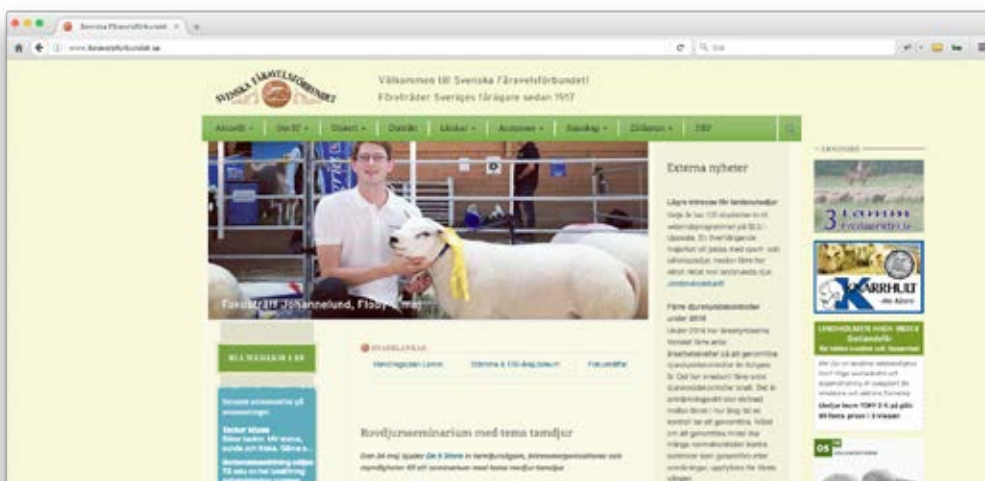
Redaktör för förbundets uppskattade tidning "Fårskötsel" är Einar de Wit, som tillsammans med sitt duktiga gäng av skribenter lyfter tidningen till nya läsarupplevelser varje gång den dimper ner i brevlådan. Tidningen utkom med åtta nummer även detta verksamhetsår och är en mycket viktig och uppskattad medlemstidning.

WEBBEN

SF har en väl uppdaterad och levande hemsida, och syns sedan 2016 även på Facebook både med Förbundets egna inlägg och med Elitlammsuppdateringar. Webbredaktör för hemsidan är Anna Bergström.

Kolla in www.faravelsforbundet.se - uppdateras mycket och ofta!

PÅVERKANS- OCH LOBBYARBETE

SF finns med som officiell remissinstans, men enskilda medlemmar och styrelsens ledamöter gör även en stor insats genom att påverka organisationer och politiker lokalt, regional och på riksplanet. Det är viktigt att även inom grön näring lobba för fårnäringen på en mängd olika sätt, ett arbete som oftast ger utdelning mer på lång sikt, men är nog så viktigt för framgång.

MOTIONER

Vid förra årets Stämma behandlades ett antal motioner, varav några hänfördes till styrelsen att jobba vidare med. Nedan beskrivs i korthet status för dessa ärenden.

1) Djurtäthet – Gotland. Stämman beslutade enligt styrelsens förslag.

SF har förankrat frågan angående beräkning av djurtäthet i LRF Köttdelegation och tillsammans har SF och LRF Kött därefter lyft frågan vid möte med Jordbruksverket. Frågan lever vidare, och påverkansarbete sker kontinuerligt.

2) Djurtäthet – Finullsföreningen. Stämman beslutade enligt styrelsens förslag. Se beskrivning av insatser under punkt ovan.

3) Utevistelse – Östgötalamm. Stämman beslutade enligt styrelsens förslag.

Angående motionen om utevistelse har representant från SF besökt Danmark där detta system finns. Besöket i Danmark genomfördes tillsammans med svenska fårägare som är intresserade av och drivande i att vi får detta system på plats i Sverige. Vid detta tillfälle besöktes en större fårgård i Danmark för erfarenhetsutbyte. Representant från SLU var med på besöket och representanter från Jordbruksverket var inbjudna på resan men hade inte möjlighet att delta. SF och LRF Kött har tagit upp dialogen angående ranchdrift för att få med Jordbruksverket och den dialogen kommer att fortsätta under 2017.

4) Avelsvärdering slaktkropp – Västmanland. Stämman beslutade enligt styrelsens förslag.

Frågan om avelsvärdering av slaktkropp togs upp på Avelsutskottets (AU) möte den 9/12 2016 varvid SF och Elitlamm var beredda att jobba vidare med frågan under förutsättning att intresserade besättningar kunde hittas. De tyngre rasernas representanter fick i uppgift att undersöka hur många besättningar som skulle vara intresserade. Eftersom inget resultat återrappporterats den 27/2 skickades en ny förfrågan ut, nu även till Suffolk och Texel föreningarnas ordförande. Ännu har ingen reaktion inkommit till AUs ordförande Magnus Håård (ansvarig styrelseledamot).

ALLMÄNT

Under 2016 har styrelsen varit konstituerad enligt följande:

Magnus Jönsson, ordf.

Gudrun Haglund-Eriksson, v ordf.

Elof Nilsson, ledamot

Maria Edman, ledamot

Magnus Håård, ledamot

Ulf Ekholm, ledamot

Anna Hedendahl, ledamot

Victoria Östlund, adjungerad

Einar de Wit, adjungerad

Anna Bergström, adjungerad

Styrelsen har haft elva protokollförda sammanträden varav de flesta har skett per telefon. Styrelsen har träffats fysiskt vid ett par tillfällen. Ett av dessa fysiska möten genomfördes tillsammans med styrelsen för Lammproducenterna. Båda organisationerna har gemensamma intressen och utbytet var mycket positivt.

I december 2016 hade Svenska Fåravelsförbundet, 2591 fullbetalande medlemmar vilket är en minskning med 22, familjemedlemmarna var 296 st vilket är en ökning med 33 stycken mot föregående år, tillkommer gör 11 st hedersmedlemmar.

Svenska Fåravelsförbundet - den naturliga partnern som samlar fårsverige!

Tack till fotodelningstjänsten www.pixabay.com, Einar de Wit, Britta Wendelius och Knarrhultpia för vackra foton att smycka vår verksamhetsberättelse med!